

VELKOMMEN TIL SPORET VED SØNDERGÅRDE

Den afmærkede rute er ca. 3 km lang. Numrene på kortet henviser til nedenstående beskrivelser. God tur.

1 SØNDERGÅRDE

Sporet begynder vest for den nordlige af Søndergårdene i Valsted sogn. Navnet Søndergård kendes allerede fra 1611. Det tyder på en enlig beliggende gård i sognets sydlige del, adskilt fra resten af sognet af Valsgård Bæk.

3 SPOR GENNEM AGERLANDET

Øst for ejendommen er der en flot udsigt over Mariager Fjord, hvor sporet drejer mod syd gennem det dyrkede agerland. Det bølgede landskab dyrkes med vekslende afgrøder fra år til år. Fra agerlandet fører sporet brat nedad mod dalen og Valsgård Bæk

2 HJERRITSDAL

Fra sporet nord for ejendommen er der en fantastisk udsigt over Hjerritsdal med Valsgård Bæk i bunden. Dalens navn skyldes sandsynligvis de hedeområder, der med tiden er opstået på skrænterne. Meget taler for, at dalen er dannet, da isen smeltede efter den sidste istid for ca. 12.000 år siden. Smeltevandet fra isen på de bølgede, højtliggende områder strømmede mod den lavtliggende Mariager Fjord og udgravede derved Hjerritsdal. Mariager Fjord er oprindelig en stor øst-vestgående dal, hvor kolossale smeltevandsstrømme blev presset i vestlig retning under isdækket i den sidste istid. Efter at isen er smeltet, har nedbøren fundet den modsatte vej ud i Kattegat.

Skrænterne har langt tilbage i tiden været anvendt som græsningsoverdrev, der lå hen som et åbent landskab. Området er i dag truet af tilgroning med blandt andet enebærbuske. Hvis den nuværende græsning

enebærbusk

grævling

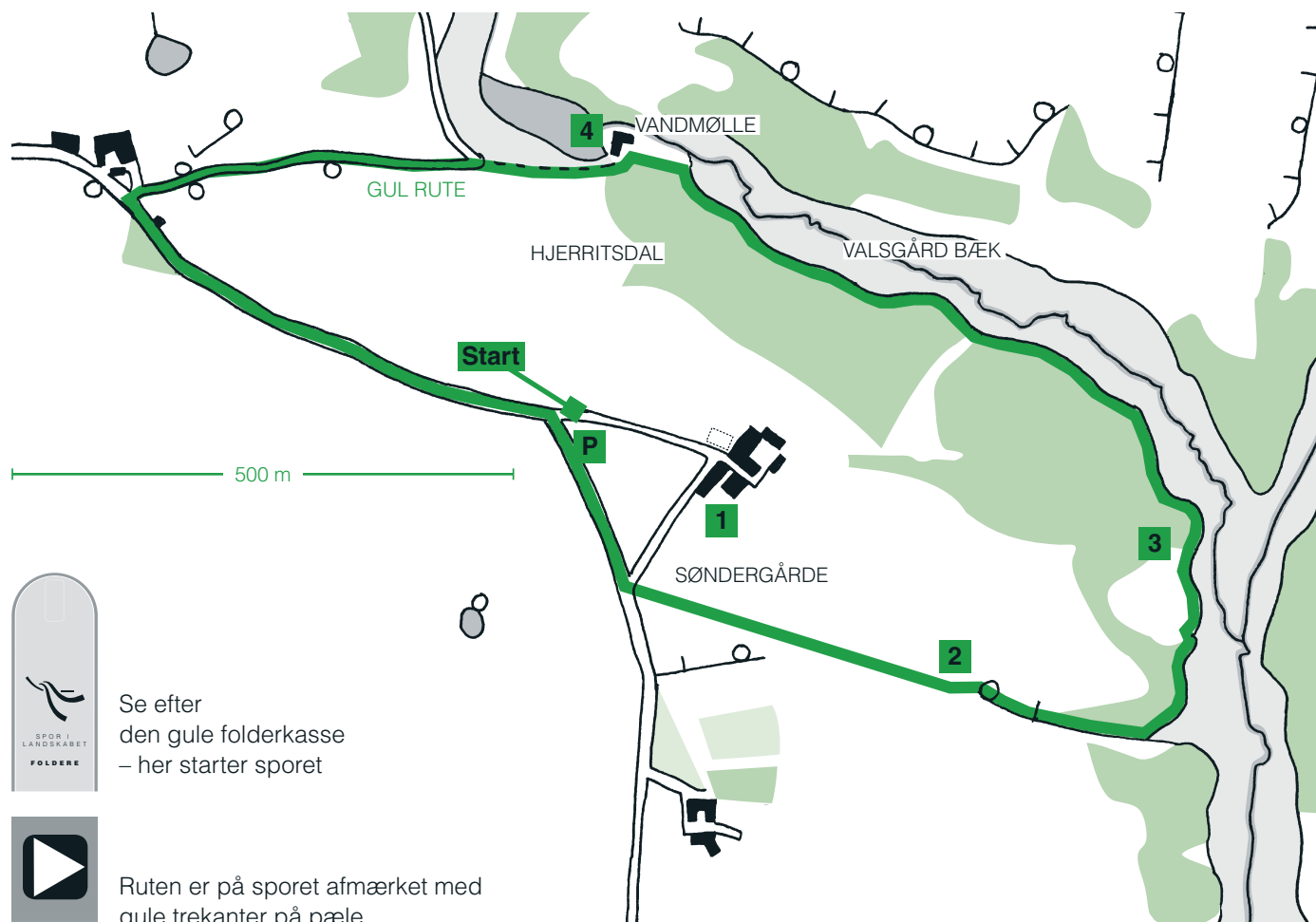
ophørte, ville dalen hurtigt blive forvandlet til skov. Det afvekslende og fredelige landskab giver vildtet gode levesteder, og det er almindeligt, at man kan se råvildt fra sporet. Der er også ræve, grævlinger og mange fugle i området.

Ejendommens ejer har videreført traditionen med kvægbrug. Han har omkring 100 malkekøer samt kvier og kalve, som man møder i dalen. Desuden er der 5.500 æglæggende høner i staldene. Sporet følger de stier, som kreaturerne har trådt gennem århundreder. Til gården er der egen gårdbutik.

4 HJERRITSDAL VANDMØLLE

Sporet følger på en del af ruten Nordjyllands Amts afmærkede vandresti i det fredede landskab. Stien fører blandt andet forbi Hjerritsdal vandmølle, der også er fredet. Mølleriet er intakt, men ikke i drift. Møllebygningerne ligger lavt foran dæmningen, som opstemmer Valsgård Bæk og danner mølledammen. Det er kraften i vandets fald fra mølledammen, som fik vandmøllens hjul til at snurre, så omegnens bønder kunne få malet deres korn.

Se efter den gule folderkasse – her starter sporet

Ruten er på sporet afmærket med gule trekanten på pæle

LANDMANDENS AFGRØDER

Hvede

Hvede er verdens vigtigste kornart, og en af de mest dyrkede i Danmark. Den umodne hvedemark kendes på sin blågrønne farve. Akset i toppen har ingen stak, »hår«. Hveden bruges til dyrefoder og mel.

Byg

Vårbyg og vinterbyg er den mest dyrkede kornart i Danmark. Byg anvendes især til dyrefoder og ølfremstilling. Den kendes let på de lange stak - de lange »hår«, der sidder på akset i toppen af bygplanten.

Havre

Før i tiden blev der dyrket meget havre som brændstof til hestene. Umoden havre kendes på sin mørkegrønne farve og aksene, der sidder som små bjælder i toppen af planten. Havre bruges til foder, havregryn, müsli o.lign..

Raps

Rapsen er let at kende på sin gule farve, når den blomstrer. Rapsen kan blive over 2 meter høj. Af rapsens små sorte frø udvindes olie, der bruges til madolie, farve og lak. Olien kan også bruges til brændstof til biler og traktorer.

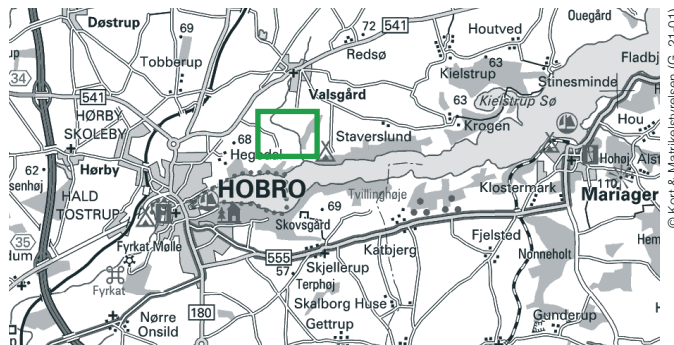
Ærter

Ærteplanten med sine slyngtråde kendes fra køkkenhaven, hvor bælgene, der er ærtens frugt, kan nydes frisk om sommeren. Ligesom kløver, er den i stand til at fikserer kvælstof fra luften. Ærterne dyrkes både til konserves og til foder.

Majs

Denne slanke, hurtigtvoksende plante er let at kende ude på marken. Den kræver meget varme, men kan blive 2-3 meter høj. Om efteråret snittes hele majsplanten og anvendes som kvægfoder.

© Kort & Matrikstyrelsen (G. 21-01)

Sporet ved Søndergårde ligger nordøst for Hobro. Du kan evt. tage bus 58, Hobro-Hadsund og stå af ved Hjerritsdalsvej. Den grønne firkant viser udsnit svarende til rutekortet på indersiderne.

GPS-kordinater til startpunktet: 56.65673°, 9.84095°.

PRAKTISKE OPLYSNINGER

Du er gæst på lodsejerens private ejendom, og han har åbnet sporet for færdsel til fods.

Sporet kan delvis være trampestier, og derfor kan årstiden og planternes vækst påvirke passagen.

SPØRG LANDMÆNDENE

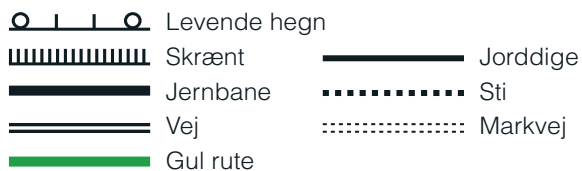
Landmanden vil gerne fortælle om, hvad der sker i landskabet og på sporet lige nu.

Du er velkommen til at ringe til ham:

Henning Christensen, Hjerritsdalvej 5, 9500 Hobro.

Telefon 98 52 12 45

KORTSIGNATURER - RUTEKORT

4 Henvisning til forklaring

Projekt „Spor i Landskabet“ åbner markerede spor i hele landet.

Projektet har følgende samarbejdspartnere:

Danmarks Naturfredningsforening · Dansk Skovforening
Friluftsrådet · Kommunernes Landsforening · Landbrugsraadet
Landdistrikternes Fællesråd · Skov- og Naturstyrelsen
Støttet med tilskud fra tips- og lottomidler til friluftslivet

Tekst: Bendt Nielsen · Tegninger: Michael Petersen

Yderligere oplysninger om „Spor i Landskabet“ fås hos:
Landbrugsraadet, Axeltorv 3, 1609 København V
Telefon 33 39 40 00 · Fax 33 39 41 61

WWW.SPOR.DK

SPOR0120 · Søs Jensen · 11/2002

Sporet ved Søndergårde

